

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Symbola Trinitatis, Id Est Trinitatis diversarum rerum, ex
Veteris ac Novi Testamenti Scripturis, Historijs &
exemplis; nec non congruentioribus rerum naturalium
similitudinibus conscripta ...**

Duplan, Theodore

Ruraemundae, 1663

Svbdivisio Secvnda Ex locis Novi Testamenti evidentibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12221

SUBDIVISIO SECUNDA

Trinitas diversarum rerum ex Scripturis novi Testamenti, quòd ad ea, quæ mysterium Divinæ Triadis evidentiùs probant, conscripta; & tridistichis ad dictum mysterium accommodata.

PRÆNOTATIO.

Veteris Testamenti Scripturæ ex multis locis hætenus adductæ, Divinæ Trinitatis mysterium insinuant quidem, in multis etiam persuadent, quem admodum & SS. PP. in istum finem ad sæpè dictum sacrosanctum mysterium eas applicant, illudquè explicare student, non tamen expressè probant: omnes enim scripturæ, quas ad exemplum vel imitationem Augustini, Chrysostomi, Bedæ, aliorumquè allegavimus, ita non possunt accommodari, quin & ad alium sensum magis genuinum deduci, ut probat Abulensis opusc. de SS. Trinit. initio. Et videtur providentissimus Deus pro veteri illo statu ita disposuisse, tum ob statûs imperfectionem, cum ob hominum ruditatem, nec non mysterij sublimitatem, ac in idololatriam populi proclivitatem: adeoque aperta revelatio mysterij hujus multis, vel omnibus vulgò, in ruinam & idololatriæ occasionem cessisset, dum ex pluralitate personarum

L

sonarum

sonarum, Deorum pluralitatem collegissent. Verùm susceptâ lege Evangelicâ, prædictum mysterium impossibile est negare, ut idem probat Abulensis loco cit. & Theologi apud D. Thom. 1. p. q. 31. & 32. & alibi. Ex eis itaque Scripturis quæ unum trinumque Deum evidentius probant, & necessariò convincunt, priùs in hac subdivisione quædam Symbola profereamus, quàm ad alia ex eodem novo Testamento procedamus, quæ non ita accommodari possunt.

SYMBOLUM I.

*Euntes Baptizate in nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti.
Mar. 16.*

GRatia quanta sacris Domini promanet ab undis,
Effari linguâ, fingere mente nequis.
Corpus ut abluitur, vertex dum tingitur imbre,
Mens humana sacri Flaminis igne flagrat.
Ingreditur ter Sancta Trias, depellitur orci
Spiritus, ac animam gratia multa beata.

Nota. 1. Baptizare iussit in nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti, id est, in confessione & Auctoris, & Unigeniti, & Doni. Auctor unus est omnium: unus est enim ingenitus Deus Pater, ex quo omnia; unus Unigenitus Dominus noster Iesus Christus, per quem omnia; & unus Spiritus, Donum in omnibus. Hil. de Trinit. lib. 2. in initio.

Nota. 2. Christus cum Deus & homo sit, ut Deus honorem recipit, cum Patre & Spiritu Sancto. Ut homo, illum defert. Detulit autem maxime, cum in mundo prædicavit Trinitatem, & iussit baptizari omnes gentes in nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti. ex S. Aug. lib. 3. contra Maxim. 5.

SYM-

SYMBOLUM 2.

Baptizatus autem Iesus confestim ascendit de aqua & ecce aperti sunt ei caeli, & vidit Spiritum Dei descendentem sicut columbam; & vox de caelis: hic est Filius meus dilectus in quo mihi complacui Matth. 3.

Fulget ut in parvis Trias illustrata figuris,
In magnifice locum symbola rebus habent.

Ast ubi Jordanis Christi caput, imbre madescit,

(a) Labitur empyreis sedibus ipsa Trias.

Vox Patris insonuit, niveoque sub alite Sanctum

In Nati summo vertice Flamen adest.

(a) Dum dicit complacui, totam simul Trinitatem comprehendit, quia in homine Christo tota complacuit Trinitas. Adria. 1. Epist. contra Elip. tractans illud Matth. 3. supracit.

SYMBOLUM 3.

Dixit Petrus ad Iesum, Domine bonum est nos hic esse. &c. adhuc eo loquente nubes lucida obumbravit eos, & ecce vox de rube: hic est filius meus dilectus. Matth. 17.

Gratia Jordanis manasse probetur ab undis,
(a) In Thabor Triadis gloria monte micat.

In vultu rutilat (b) phœbei luminis ardor,

Vestimenta alben, candidiora nive.

[b] Hic Tria (si licitum est) figat tentoria Petrus:

Falleris, in Triadis monte locanda quies.

[a] Sicut mysterium Trinitatis Domino in Jordane baptizato declaratur, ita in monte clarificato, quia quem in baptismo consistemus, in resurrectione collaudabimus: nam hic Spiritus S. in nube lucida, illic in columba; quia qui nunc simpliciter corde fidem, quam percipit, serrat, tunc aperta luce contemplabitur, quod crediderat. Ven. Ecd. Matth. 17.

(b) v. 2. & 4. cap 17.

SYM-

SYMBOLUM 4.

*De eodem & tribus specialibus Christi discipulis Petro, Ioanne,
Iacobo. ibidem.*

[a] **T**res in monte Thabor Christi specularunt hono-
Testantur Natum complacuisse Patri. (res,
Os sophiæ verbumquè fluens audire iubentur,
Spargere per gentes postea munus erit.
Sanguine tres fuso Christi testantur amorem,
Nempe Patris verbum constat in ore trium.

*(a) Tres solum ducit secum Christus, vel quia multi vocati, pauci verò electi; vel quia hi
qui nunc Sanctis: Trinitatis fide sunt imbuti, in resurrectione ejus aeterna visione merentur
letari. Ven. Beda.*

SYMBOLUM 5.

*Domine ostende nobis Patrem & sufficit nobis. Philippe qui vi-
det me videt & Patrem, quia ego in patre, & Pater in me
est. Ioan. 14. quibus verbis significatur intima & perfecta
inhabitatio unius personæ S. Trinit. in aliâ, & e contra,
quam Theologi circuminseffionem vocant. Ita comment. com-
munitè. Olim dicebatur Deo: tuus est homo, nunc dicitur ho-
mini: tuus est Deus. O homo si tu sufficis Deo, sufficiat tibi
Deus. Ex S. Cypr.*

Nomino si Patrem, Triadem dixisse videbor,
Filius ut desit, desinit esse Pater.
Non poterit Natus fingi sine Patris amore,
Spiritus est Nati nexus amorquè Patris.

Jure

Jure rogas, ostende Patrem, meritòquè Philippe
Sufficit hic nobis (a) sufficit omne bonum,

(a) Dat seipsum nobis Deus, & sufficit nobis, Nolite timere inopiam, si Deus se det nobis, sufficit nobis. Si dives Deum non habet, quid habet? Beda 1. Cor. 2. & alibi, super illud Philippe qui videt me videt & Patrem: non quòd ipse sit & Pater & Filius, quòd in Sabellianis, qui vocantur etiam Patri-pastiani, catholica fides damnat, sed quòd tam similes sint Pater & Filius, ut qui unum norit, ambos noverit, Sicut de duobus simillimis dicimus: vidisti illum? vidisti hunc: nam nisi duo essent Pater & Filius, non diceretur si cognovissetis me & Patrem meam cognovissetis &c.

SYMBOLUM 6.

Cum venerit Paracletus quem ego mittam a Patre meo, ille testimonium perhibebit de me. Ioan. 15.

Lapsus in hunc orbem, veneris, cum venerit, os or
Spiritus, intactæ mentis amator erit.

(a) A Patre mequè simul mittetur, utriquè coævus,
Testis erit vitæ cum Deitate meæ.

Doctor erit veri, falsi convictor & hostis.

Perfidia pœnas vilis Apella dabis.

(a) Pater Filium misit & Spiritus. Spiritum quoquè & Pater misit, & Filius. Pater misit, quia scriptum est: Paracletus autem ille Spiritus, quem Pater mittet in nomine meo. Filius misit quia dixit: cum venerit autem Paracletus quem ego mittam vobis a Patre meo Spiritum Veritatis. Si ergo se invicem Filius & Spiritus mittunt, sicut Pater mittit, non subjectionis injuria, sed communitas potestatis est. Ex Ambrosio de Spiritu S. lib. 3. cap. 1.

SYMBOLUM 7.

Tres sunt qui testimonium dant in Cælo: Pater, Verbum, &
Spiritus S. & hi tres unum sunt. 1. Ioan. 5.

TEstatur Genitor charum super omnia Verbum,
Se Verbum, charus Filius, esse Patris.

Spiri-

Spiritus ignitis effusus ab æthere linguis,
 (a) Unum testatur Numen inesse tribus.
 Verior unde fides possit vel major haberi?
 Messias testis, Spiritus, atque Pater.

(a) Unde bene dicitur, unum sunt, non unus. Vide Hil. lib. 7. de Trin. Et Dion. de Div. Nom. cap. 2. Divinas personas, dicit, esse conjunctas in unum discretè, & discretas conjunctim.

SYMBOLUM 8.

Deus ex quo omnia, per quem omnia, in quo omnia. Rom. 11.
 Simile est ad Eph. 4. in istis verbis. Deus &c. qui est super
 omnia, per omnia, in omnibus.

Pincipium Pater est, perstat quo conditus orbis,
 Per quem, nì per te Nate redemptus homo?
 In quo delictum mentis, sincera voluptas,
 Pax animi? in Sancto Pneumate sola quies.

(a) Ex quo, per quem, in quo sunt omnia, trinus & unus
 Est Deus, est rerum (b) finis, origo simul.

(a) Cum dixisset Apostolus ex quo omnia &c. Trinitatem insinuasse creditur: nec tamen subjecit, ipsis gloria, sed ipsi. Pater non habet Patrem de quo sit, Filius autem de Patre est, ut sit, atque ut illi coæternus sit. Imago enim si perfectè implet illud, cujus est imago, coæquatur illi, & non illud imagini suæ &c. Ille igitur ineffabilis quidam complexus Patris & imaginis non est sine perfectione, sine charitate, sine gaudio. Illa ergo dilectio, delectatio, foelicitas vel beatitudo (si tamen humanâ aliquâ voce dignè dicitur) est in Trinitate Spiritus S. non Genitus, sed Genitoris, Genitique suavitas, ingenti largitate profundens omnes creaturas pro captu earum, ut ordinem suum teneant, & acquiescant. Trinitas hæc unus Deus ex quo omnia, per quem omnia, in quo omnia. Ven. Bedæ Rom. 11. (b) Isa. 41.

SYMBOLUM 9.

Gratia Domini nostri Iesu Christi, & Charitas Dei, & communicatio S. Spiritus &c. 1. Cor. 13.

Gratia parta tuis o Chrifte doloribus; an non
Manat inexhausto cordis amore tui?

[a] Fonte Patris pariter meritorum hæc traxit abyffus
Principium, flumen Flaminis inde fluit.

Fundit amor Patris, Nati tōrmenta merentur,
Partitur Flamen, participesquè facit.

(a) *Una pax, una gratia Patris & Filij & Spiritus S. Ambr. de S. Spiritu lib. 1. cap. 11. ad Gratianum Aug. Et iterum: nec solum pacem, & gratiam legimus Patris & Filij & Spiritus S. sed etiam charitatem & communionem fidelis Auguste. Amb. ibidem.*

SYMBOLUM 10.

In salutationibus Paulinis Tria memorantur.

Paulè ter optatas scripto vel voce salutes
Si geminas, (a) Triadis nomine semper eunt.

Gratia per natum, per larga fluentia cruoris,
Pax datur a bellum dissolüente Patre

Optentur (pax nulla datur) vel mille salutes,

Nec nisi per sanctum gratia Flamen, Amen.

(a) *Salutationes Paulinæ Trinitatem insinuant per gratiam & pacem a Deo & Domino nostro Iesu Christo: quia non est gratia & pax, nisi in Spiritu S. Aug. tom. 10. fol. 230*

Nota. 1. Denotatur etiam SSS. Trinitas ad Tit. 3. his verbis: apparuit benignitas & humanitas saluatoris nostri, puta Patris; qui saluos nos fecit per lavacrum regenerationis & renouationis Spiritus S. quem effudit in nos abundè per Iesum Salvatorem nostrum. Ubi distinguitur Filius a Patre & consequenter tres personæ distinctè notantur. Ex S. Hieron. in cap. 3. ad Tit. & alijs Patribus.

No-

Nota. 2. Humanitas seu philanthropia, benignitas, charitas ad Tit. 3. sicut & 2. Cor. 1. aptè attribuitur Deo Patri, gratia & saluatio Filio; renovatio; regeneratio, communicatio Spiritui S. præsertim in opere salutis nostræ quia a Patre, Patrisque charitate & benignitate cœpit nostræ redemptionis exordium, qui sic dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret. Per Filium venit gratia; utpote qui nos nihil promeritos, imo malè meritos suâ morte redeimit, omnemquè gratiam promeruit. Gratia vero, gratiaquè donorum distributio, communicatio, & participatio per Spiritum S. facta est. Hinc Ambros. explicans illud 2. Cor. 1. gratia Domini nostri Jesu Christi, &c. Trinitatis, inquit, hæc complexio est, & unitas potestatis, quæ totius salutis perfectio est: dilectio enim Dei misit nobis saluatorem Jesum, cujus gratia saluati sumus, & ut possideamus hanc gratiam salutis, communicatio facit Spiritus

SYMBOLUM II.

Quoniam per ipsum (scil. Christum) habemus accessum ad Patrem in uno Spiritu. Eph. 2.

Terreno tua vota volens depromere Regi,
Nescius es moris, clusius esquè foris.
Clavigerum quæres, opus est ductoris ad aulam,
Is referat, (a) *cunctis* imbuat ille, *modis*.
Ad Patrem trepidas? Natus tibi claviger esto,
Spiritus at Doctor, Ductor eritquè tuus.

(a) *Alle mode, ut hodie in aulis.*

Nota. Alludimus ad Reges, ad quos non patet accessus nisi per principes, qui sunt Regi a cubiculis, gestantquè clavem auream regij cubiculi, qui què ingressuris procurant ductorem & instructorem ut sciant quo gestu, reverentiâ, formâ, modo debeant alloqui & compellare Regem; Ita in aulâ Dei Rex est Pater, Princeps parans aditum Christus, Ductor est Spiritus S.

SUB-